

INFECTIE BIJ BESTRALING VAN BAARMOEDERKANKER.

De mededeeling van collega DEN HOED uit het Antoni van Leeuwenhoekhuis in het nummer van 19 November l.l. van dit *Tijdschrift* over bovengenoemd onderwerp brengt mij er toe ook mijn ervaring in dezen mede te deelen.

Collega DEN HOED noemt 19 behandelde gevallen, waar bij 14 een min of meer ernstige infectie ontstond (4 zeer zwaar, waarvan 2 dood aan sepsis en peritonitis). Verder waren daaronder 12 patiënten, bij wie het radium ook intrauterien toegepast werd en daarvan maakten niet minder dan 9 een infectie door.

Ook ik had vroeger nogal eens infecties, maar deze zijn zeer verminderd sedert ik de laatste 2 jaar jooddesinfectie toepas! In dit tijdsverloop heb ik 21 patiënten met baarmoederkanker met radium en X-stralen behandeld (onder deze bevonden zich 3 recidieven na operatie). Bij alle (behalve de recidieven waar geen baarmoeder meer aanwezig was) werd het radium behalve vaginaal ook intrauterien gegeven, omdat ik meen, dat dit essentieel is voor het slagen van de behandeling (gelijkmatige bestraling van het kleine bekken door centrale ligging van het uteruskanaal).

Van deze 21 patiënten maakten slechts 2 een belangrijke infectie door en wel één een opflikkering van een oude bekkenperitonitis en één een koortsreactie zonder haardverschijnselen, die enkele dagen duurde. In beide gevallen genas de infectie. Verder zag ik bij enkele patiënten (een twee- of drietal) temperatuursverhoging tot 38° zonder eenige verdere stoornis, met volkomen welbevinden.

Ik meen, dat deze zóó andere ervaring toe te schrijven is aan twee maatregelen, die ik bij de behandeling neem, n.l. de desinfectie van het gevoelsterrein met joodtinctuur en het toepassen van een geringe intensiteit der bestraling. Beide maatregelen hebben ten doel het evenwicht, dat vóór de bestraling blijikbaar tusschen bacteriën en weefselweerstand bestaat, zoo min mogelijk te verstoren.

Bekend is immers zooals ook DEN HOED zegt, dat de bestraling de phagocytair kracht van het weefsel vermindert.

Ik ga aldus te werk: de steriele rubberbuis, waarin het eveneens steriele radium zich bevindt, wordt na het dilateeren (tot no. 10 à 12) in de joodtinctuur (10 pCt.) gedoopt en dan direct in het uteruskanaal geschoven, waarna vaginale tamponnade volgt. De intensiteit der bestraling is zoodanig geregeld, dat nooit langer dan 24 uur achter elkaar 30 mgr. radiumelement aangewend worden, terwijl een gelijke tijdsduur minstens verloopt tusschen de opvolgende radiumbehandelingen. Bovendien worden nooit tegelijkertijd of er tusschen door röntgenbestralingen gegeven, omdat de inwerking dan te hevig wordt voor de weefsels, waarop reeds van verschillende zijden bij mondkankerbehandeling is gewezen. De röntgenreeks wordt gegeven na een pauze van ongeveer 7 dagen.

Men zou mij kunnen vragen of ik dan wel sterk en vlug genoeg bestraal om genezing te verkrijgen en ik zou daarop antwoorden, dat van deze 21 genoemde patiënten met baarmoederkankers (die alle op één na totaal inoperabel waren) er heden ten dage 11 zonder eenig verschijnsel van kanker zijn.

G. F. GAARENSTROOM.
